



ISSN: 2014-2226



Inici > Número 55 (maig de 2016) > Articles

[Línia editorial](#)

[Qui som](#)

[Números publicats](#)

[Segueix COMeIN](#)

[Xarxa COMeIN](#)

Número 55 (maig de 2016)

# Tenen sentit les paraules clau dels articles científics?

Adrián Macías-Alegre

Triar entre "aprenentatge electrònic", "aprenentatge digital" o "aprenentatge virtual" com a paraula clau per a un article científic pot resultar un dilema per a algun investigador que no conegui el maneig d'un tesauro amb el qual ha de normalitzar les paraules clau de la seva contribució. De moment, la selecció de descriptors amb més o menys encert és una exigència que les revistes científiques fan als seus autors i aquests ho consideren un tràmit més en la preparació de l'enviament d'un article. En l'actualitat, havent-hi la possibilitat de buscar els articles a text complet, és útil continuar-les considerant?

La normativa de publicació de gairebé qualsevol revista científica espanyola recull entre els seus requisits que els autors dels articles proporcionin, al costat del resum, un nombre determinat de paraules clau. Com a exemple podem prendre les indicacions de la *Revista de Docència Universitària*, que demanen als seus autors que a continuació del resum incloguin de 6 a 8 descriptors i es recomana la utilització del *Tesaurus de la UNESCO* com a referència per seleccionar-los. El primer dubte que em sorgeix és si els autors d'àrees temàtiques diferents de biblioteconomia i documentació deuen saber utilitzar una font certament complexa com un tesauro per a produir adequadament la quantitat de paraules clau que se'ls exigeix.

Al meu entendre, atesa la meua experiència com a professional forjat en part com a tècnic de suport a la realització de diversos estudis bibliomètrics (López, Vázquez, Román, 2015; López, Vázquez, Sarasola, 2015; Vázquez, López, Cobos, 2014), la majoria dels autors proporciona les paraules clau com un mer tràmit sense utilitzar cap tipus de tesauro ni llenguatge documental normalitzat, anant una mica a cegues. Un professor de ciències de l'educació o de matemàtiques no té per què saber normalitzar termes amb l'habilitat d'un documentalista. Igualment podria argumentar-se sobre la creació del resum dels articles, ja que no en tots els casos es troben textos que siguin veritablement útils per a comprendre el sentit i l'abast de la publicació sense la necessitat d'arribar a llegir-la. És a dir, un resum no

## Números anteriors

[Seleccioneu](#)

## Comparteix



## Articles relacionats

La presència de la terminologia catalana a Europa

compleix en la majoria dels casos el paper d'estalviar temps i esforç a l'investigador per a decidir si l'inclou o no en la seva bibliografia. Per exemple, en els articles de ciències socials, de vegades no s'inclou la designació de la metodologia utilitzada, informació que moltes vegades queda per a la intuïció. A més, et trobes des de resums molt difusos o que repeteixen les mateixes paraules que en l'epígraf d'introducció fins a altres com els elaborats a la [revista Addicciones](#) que, pel seu nivell de detall, es troben a les antípodes del que segons la meva experiència se sol proporcionar.

Continuant amb les paraules clau, com m'indicava recentment Jorge Serrano-Cobos, amb la recerca a text complet implantada en la majoria de sistemes i bases de dades que indexen els articles, les paraules clau resulten "un mer tràmit, un residu d'altres temps", que fins i tot un cercador tan principal com Google ha decidit obviar (Serrano-Cobos, 2015, p. 103). Per tant, per què continuem demanant una informació que no té gaire sentit en l'actualitat, amb molta probabilitat de ser expressada sense normalització, i a persones que saben de la matèria del seu article, però que no tenen per què conèixer l'ús correcte d'un llenguatge normalitzat de matèries?

Si les paraules clau tal com s'utilitzen són veritablement útils, de la qual cosa dubto tal com expresso en el paràgraf anterior, no seria més apropiat que fossin elaborades per la mateixa revista un cop escollits els textos que finalment publicaran? En concret, penso que haurien de dur a terme aquesta tasca aquells membres del consell de redacció que figuren com a editors i que com a tal haurien de tenir coneixements suficients perquè els articles fossin publicats d'acord amb la normativa expressada a la revista. Encara que la realitat és que, de vegades, el lloc d'editor es correspon amb una designació honorífica o prestigiosa per a docents i investigadors, en lloc de persones versades en l'aplicació de tesaurs i en l'edició professional de textos científics.

Una revista que sembla un bon model a seguir és [BID: textos universitaris de biblioteconomia i documentació](#). Té diversos aspectes positius segons el que he comentat en línies anteriors. En les seves [instruccions per a autors](#) únicament demanen el resum del text, en el qual l'autor ha d'incloure informació relativa a objectius, metodologia i resultats, de manera que en si mateix ja resulta bastant útil per a descartar o emprar un article en un treball de recerca sense ni tan sols arribar a llegir el mateix article. Pel que fa a les paraules clau, no s'exigeix als autors d'elaborar-les, sinó que la mateixa revista inclou un enllaç a cada article de les metadades realitzades amb *Dublin Core* pel [portal Temaria](#), especialitzat en la indexació de revistes de biblioteconomia i documentació. Entre ells apareix l'element *subject*, que permet descriure el document per temàtica o matèries a partir de descriptors normalitzats provinents del [tesaurus de biblioteconomia i documentació](#) elaborat pel CINDOC.

Crec que la manera de procedir de la revista *BID* i d'altres tantes publicacions científiques, que estan enregistant de forma normalitzada les metadades dels articles, és la tendència cap a la qual han de començar a caminar les publicacions científiques en els propers anys. Primer per a evitar que els autors dels articles hagin d'elaborar un contingut que ja no té massa validesa en l'era de la publicació digital i per al qual no estan preparats (ja en tenen prou a produir el mateix article) i, segon, si ni tan sols aporta valor a les publicacions tal com es fan, aquesta responsabilitat podria assumir-se des dels consells editorials per especialistes que afinin els termes clau i que evitin errors relacionats amb la polisèmia, la sinonímia i la falta de precisió, i fins i tot que facin una catalogació especialitzada dels continguts que augmenti la seva visibilitat web i obri la porta a mètriques menys

convencionals (Mas-Bleda y Aguillo, 2015).

#### Per a saber-ne més:

López, E.; Vázquez, E.; Román, P. (2015). "Análisis e implicaciones del impacto del movimiento MOOC en la comunidad científica: JCR y Scopus (2010-13)" [Analysis and Implications of the Impact of MOOC Movement in the Scientific Community: JCR and Scopus (2010-13)]. *Comunicar*, 44, 73-80.

López Meneses, E.; Vázquez-Cano, E.; Sarasola, J.L. (2015). "Estudio Bibliométrico Pixel-Bit. Revista de Medios y Educación (2000-2013)". *Pixel-Bit. Revista de Medios y Educación*, 46, 65-85.

Mas-Bleda, A.; Aguillo, I. F. (2015). *La web social como nuevo medio de comunicación y de evaluación científica*. Barcelona: Editorial UOC (*El Profesional de la Información*, 2). 206 p. ISBN: 978-849064-922-0.

Serrano-Cobos, J. (2015). SEO. *Introducción a la disciplina del posicionamiento en buscadores*. Barcelona: Editorial UOC (*El Profesional de la Información*, 3). 200 p. ISBN: 978-84-9064-956-5.

Vázquez-Cano, E.; López Meneses, E.; Cobos Sánchez, D. (2014). "Estudio Bibliométrico de Profesorado". *Revista de Currículum y formación del profesorado* (1997-2013). *Revista de Currículum y formación del profesorado*, vol. 18, n.o 3, p. 191-212.

#### recerca; terminologia;



Adrián Macías-Alegre  
Estudiant del MU en SIC de la UOC  
Director de Dokumentalistas.com  
[@amaciasalegre](#)

#### Explora COMeIN

Línia editorial  
Contacta amb la revista  
Subscripció  
RSS

#### Explora la UOC

Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació  
Oferta formativa  
Contacta amb els Estudis  
Agenda dels Estudis



Els articles publicats en aquesta revista estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de [Reconeixement 3.0](#) Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los, comunicar-los públicament i fer-ne obres derivades sempre que reconegueu els crèdits de les obres (autoría, nom de la revista, institució editora) de la manera especificada pels autors o per la revista. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/deed.ca>